

Verlag inspiratielunch 17 maart 2023

Ambassadeurs verkeersveiligheid

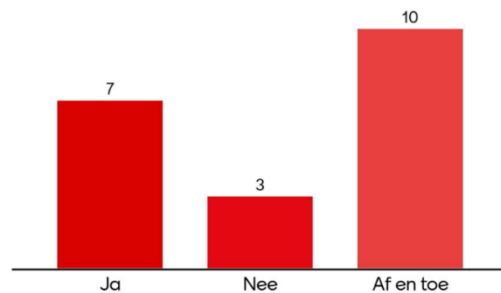
De bijeenkomst start met een oproep in een video: [Als verkeersdeelnemer ben je verkeerdeelgever!](#)

Aan de hand van vragen en stellingen starten we vervolgens het gesprek.

1. Welke drie woorden passen bij jou als ambassadeur Verkeersveiligheid?

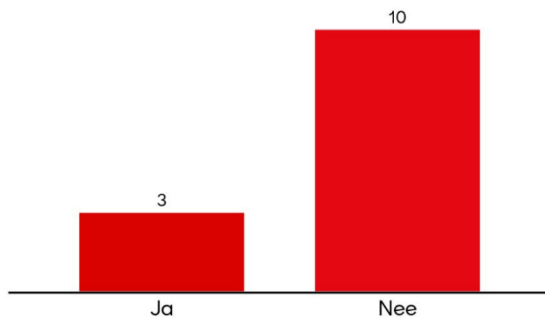
2. Verkeersveiligheid is binnen onze organisatie een structureel gespreksonderwerp.

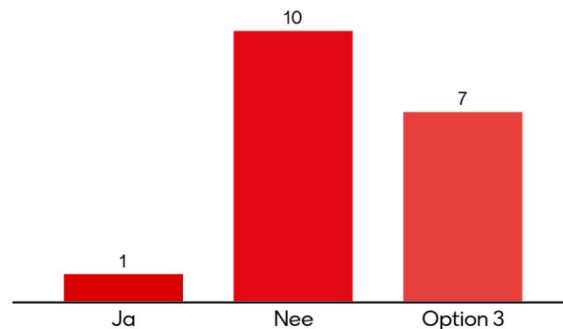
3. Waar past verkeersveiligheid in jouw organisatie op de agenda?

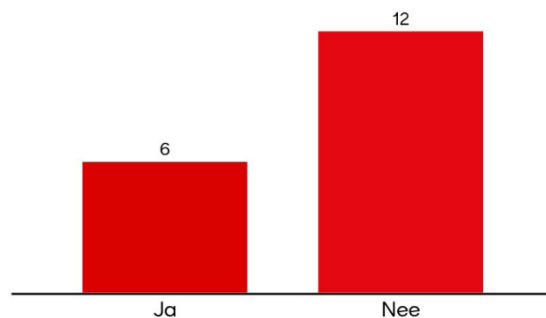
4. Onze organisatie heeft een verkeersveiligheidscoördinator.

5. Verkeersveiligheid zit in onze RIE, Risico Inventarisatie & Evaluatie.

6. Verkeersveiligheidsbeleid zit in onze vervoersregeling.

Met de uitkomsten van de stellingen concluderen de aanwezigen gezamenlijk dat er nog veel kansen zijn om aan de slag te gaan.

De presentatie gaat verder met recente cijfers over de stand van zaken van de verkeersveiligheid in Zuid-Holland.

De cijfers spreken voor zich

- Gemiddeld sterven in Nederland elke dag **2 personen** in het verkeer.
- Gemiddeld komen over de laatste 5 jaar in Zuid-Holland iedere dag **20 personen** niet op hun bestemming door een ernstig verkeersongeval onderweg (geregistreerde ongevallen).
- Circa 40% van de ongevallen gebeurt tijdens een werk-gerelateerde reis.
- De maatschappelijke kosten van files worden geschat tussen de 3,3 en 4,3 miljard euro, die van verkeersongevallen op 27 miljard.

Slachtoffers en gewonden 2017 – Q2 2022

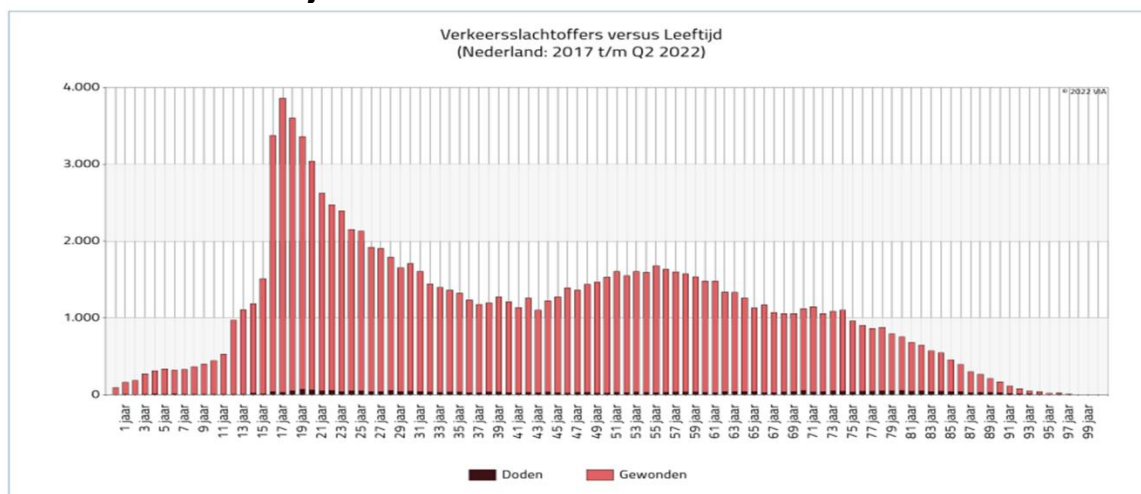
Naam	Doden	Gewonden	Verkeersslachtoffers per 100.000 inwoners
1 Provincie Zuid-Holland	411	37.995	
2 Provincie Noord-Holland	406	20.493	
3 Provincie Groningen	115	3.955	
4 Provincie Zeeland	86	2.543	
5 Nederland	2.961	112.279	
6 Provincie Utrecht	184	8.392	
7 Provincie Drenthe	131	2.942	
8 Provincie Overijssel	238	6.346	
9 Provincie Fryslân	128	3.160	
10 Provincie Noord-Brabant	549	12.059	
11 Provincie Gelderland	418	8.404	
12 Provincie Limburg	235	4.381	
13 Provincie Flevoland	60	1.609	

© 2022 VIA, Verkeersslachtoffers 2017 t/m Q2 2022 per 100.000 inwoners versus Provincie

Deze cijfers zijn een weergave van de doden en gewonden in het verkeer van de afgelopen 5 jaar inclusief het eerste half jaar van 2022. Het gaat hier om de geregistreerde ongevallen. De officiële cijfers over het aantal ongevallen en gewonden worden jaarlijks in april gepresenteerd door het CBS.

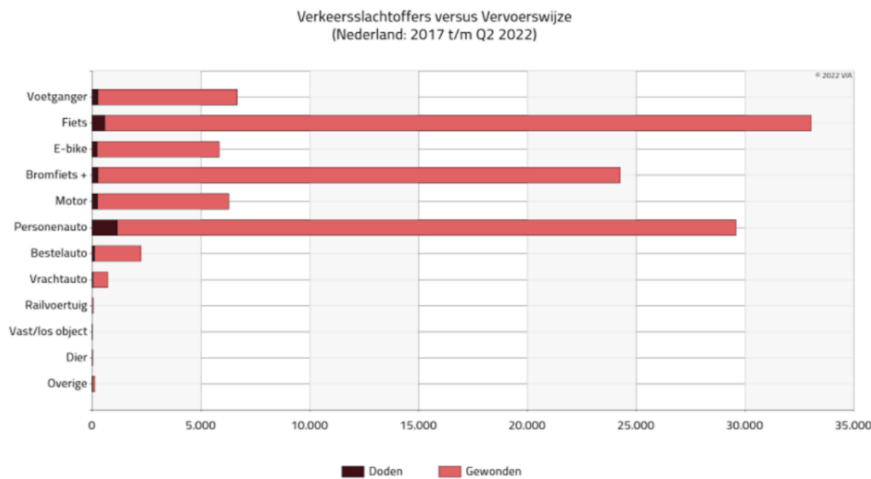
De cijfers, voor zover bekend, zetten Zuid-Holland bovenaan in de statistieken.

Slachtoffers naar leeftijd

Deze cijfers laten de aantallen doden en gewonden in het verkeer zien over dezelfde periode, maar afgezet naar leeftijd. Er is een duidelijke piek waarneembaar bij jongeren van 17 jaar. Er is ook een relatief groot aantal doden en ongevallen bij de verkeersdeelnemers van middelbare leeftijd. Dit is een groep waar nog weinig interventies op zijn gericht. De vraag wordt gesteld of in deze weergave de demografische opbouw van de bevolking is meegenomen. Voor zover bekend zijn dit de absolute getallen. Verwerking van de demografische verdeling zou betekenen dat de piek voor de jongeren relatief nog groter is.

Slachtoffers naar vervoerswijze

Deze weergave geeft de cijfers verdeeld over de verschillende vervoerswijzen. Vervoermiddelen als de scootmobiel zijn opgenomen in de categorie overige.

De cijfers vragen om verder actie. Als ambassadeurs en ambassadeursorganisaties liggen er kansen. Voor de bijeenkomst zijn 3 thema's gekozen. Bij elk thema worden knelpunten en kansen voor beleid gedeeld.

Thema 1: Afleiding in het verkeer

De feiten

- In 2022: 53.000 boetes voor appen of bellen op de fiets.
(bron: Ministerie Justitie & Veiligheid)
- Bij 80% van alle verkeersongevallen en circa 65% van de bijna-verkeersongelukken speelt afleiding een rol
(bron: MONO zakelijk – Ministerie I & W)
- Mannenogen dwalen gemakkelijker af dan vrouwenogen.
1,5 seconde bij een lingeriereclame!
(bron: <https://www.goedkopeautoverzekering.nl/blog/afleidingen-in-de-auto>)
- Vooral de 1e en laatste 5 minuten van een autorit zijn riskant.
(Bron: <https://www.goedkopeautoverzekering.nl/blog/afleidingen-in-de-auto>)

10 afleidingen in het verkeer (in willekeurige volgorde):

1. Smartphonegebruik
2. (Handsfree) bellen
3. Eten of drinken in de auto
4. Problemen met de navigatie
5. Verkeersongevallen & reclameborden langs de weg
6. Dagdromen en polderblindheid. Overmatig vermoeidheid: 10 tot 15% van alle verkeersongevallen.
7. Negatieve emoties: woede, frustratie & verdriet
8. Autoradio en prutsen aan verwarming, airconditioning of ruitenwissers: 19% van de verkeersongelukken.
9. Make up aanbrengen of scheren? Doe het niet. Het leidt af.
10. Passagiers in de auto.

Kansen voor beleid

MONO zakelijk = afspraken over gebruik telefoon onderweg

- In de leaseregeling
- Bij de gebruikersregels voor deeltvervoer (auto, scooter, fiets)

MONOmeter

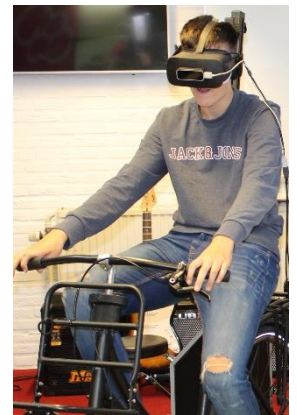
De MONOmeter is een vragenlijst die je helpt om het gesprek aan te gaan met je medewerkers. “Hoe ga jij om met je telefoon?” Door de vragenlijst krijg je inzicht in hoe jouw medewerkers er mee omgaan. De MONOmeter wordt voor een individuele organisatie op maat gemaakt. Er is ruimte om de vragen aan te passen.

MONO-simulator

Bij Renewi heeft er een MONO-simulator op het werk gestaan. Ruud Luiten van Renewi:

“Verkeersveiligheid is vaak onderwerp van gesprek bij ons, maar er is ook altijd veel haast. Als je aanwijzingen op papier meegeeft loop je ertegen aan dat niet iedereen even taalvaardig is. Bij de MONO-simulator was dat niet nodig. Je ondergaat het en dan is het heel begrijpelijk.”

Ook de MRDH, de gemeente Zuidplas en de provincie Zuid-Holland zijn enthousiast over de inzet van de MONO-simulator. Daan de Haas, gemeente Zuidplas: “We hebben een hele week aandacht geschonken aan MONO. Grote stickers op de vloer van de fietsenstalling. Utdelen MONO sleutelhanger, noem maar op.” Frederik Zevenbergen: “De simulator is heel erg ‘in your face’. Ik heb hem samen met jongeren gedaan op een middelbare school. Je wordt letterlijk platgereden. Dat blijft je wel bij.”

Reacties van de ambassadeurs:

- Als werkgever heb je een brede verantwoordelijkheid en een belang hoe medewerkers reizen.
- Juist als leidinggevende moet je ingrijpen als een medewerker in de auto een Teams-vergadering volgt. Ook als het beeld uit is.

Aanvullend aanbod vanuit het ROV Zuid-Holland:

- MONOquiz
- MONOmaterialen: flyers, poster, sleutelhangers

Waar gaan jullie mee aan de slag?

Er is interesse voor de MONO-simulator van:

- Jauharina Oefke–Ten Seldam van gemeente Hendrik-Ido-Ambacht
- John Janson van gemeente Krimpen aan den IJssel

Cor Habben Jansen van het Waterschap Schieland en de Krimpenerwaard gaat binnen zijn organisatie aan de slag met de 10 afleidingen in het verkeer.

De gemeenten Zuidplas, Voorne aan Zee en Hoeksche waard hebben interesse in de MONOmeter.

Thema 2: De verkeersveilige bestuurder

De feiten

Hoe fit, vaardig, geïnformeerd zijn jouw medewerkers onderweg?

- In 2022: **43.400 boetes** voor rijden onder invloed. (bron: Ministerie Justitie & Veiligheid).
- **1 op 5** ernstige ongevallen door slaperigheid, vrijwel net zo veel als door alcohol. Jaarlijks zo'n **75 tot 140** verkeersdoden door alcohol. (bron: Verkeersnet).
- Feit: bij een **promillage van 0,5 ‰** neemt de kans op een ongeval met **40%** toe. (bron: Openbaar Ministerie).
- Hoeveel mensen slikten het afgelopen jaar medicijnen die invloed hebben op de rijvaardigheid? (dan mag je tijdelijk of niet rijden). **5,4 miljoen** (bron: Instituut Verantwoord Medicijngebruik).

En wie kent de verkeersregels?

Waar staat die groene streep voor? En die twee letters?

Reacties van de ambassadeurs:

- Als je met de huidige horecaprijzen dronken kan worden, kan je ook een taxi betalen!
- Als jongeren 's avonds stevig doorhalen en met zijn allen een taxi naar huis nemen en om zes uur op de fiets springen voor hun krantenwijk zijn ze nog steeds dronken.
- Op alcohol kan je handhaven, door de overheid en als werkgever. Denk aan de vrijdagmiddag borrel.
- Op slaperigheid is handhaven veel lastiger voor de overheid. Als werkgever kan je er wel voor zorgen dat medewerkers dan zelf niet meer naar huis rijden.
- De werkgever is onder bepaalde omstandigheden ook verantwoordelijk voor de woon-werkreis. Als je medewerkers de gehele dag hebben gewerkt en daarna hebben overgewerkt tot 's nachts 1 uur dan weet je dat ze niet meer fris zijn.

Kees Oudendijk van de RDW

Bij de RDW is er structureel aandacht voor de verkeersveiligheid van de medewerkers. Er is in het verleden gewerkt met het trainingsprogramma E-driver. Een aanpak met terugkerende trainingsfilmpjes en vragen over veiligheid in het verkeer. Er zat een theoretisch en een praktisch deel in. Deze training wordt door Kees van harte aanbevolen. Actueel is er een samenwerking met Prodrive. Deze organisatie verzorgt live rijinstructies voor de medewerkers.

Kees neemt de aanwezigen ook mee in de ontwikkelingen rond het rijbewijs. Vanuit Europa wordt gekeken naar nieuwe regelgeving. De Advieswet Rijbewijs is in voorbereiding. Opvallend is dat allerlei onderwerpen aan bod komen, maar bijvoorbeeld het opfrissen van de verkeerskennis is niet opgenomen. Vragen die gesteld kunnen worden zijn:

- Is mobiliteit een onderwerp voor de privésfeer of raakt dit het algemeen belang?
- Tot wanneer is mobiliteit een grondrecht?
- In hoeverre mag de overheid of een werkgever eisen stellen aan verplichtingen voor her-, na-, of bijscholing?

Reacties van de ambassadeurs:

- Als je in de USA je rijbewijs verlengt, moet je opnieuw een theorie-examen doen. Nu is dat daar wel makkelijker maar toch; goed om eens over na te denken?
- De overheid mag eisen dat je kennis up-to-date is.
- Rond je 18e haal je je rijbewijs en daarna word je pas op je 75e gekeurd. Tussendoor niet. Opmerkelijk!
- Het afnemen van het rijbewijs wordt als een echte inbreuk op je privacy gezien.
- De automaatcode moet op de schop. Als je nu les hebt in een automaat/elektrische auto mag je daarna niet in een handgeschakelde auto rijden. Beter is dat er standaard in een automaat rijlessen worden gevold en als je dan in een handgeschakelde auto wilt rijden neem je nog 8 à 10 lessen erbij. De toekomst is een automaat: alle elektrische auto's zijn automaat.
- Een bedrijf in de Zuidplas geeft elke chauffeur aanwijzingen mee op een kaart: let op: hier zijn scholen, etc.
- Aandacht is nodig voor de rij scholen. Er gelden geen kwaliteitsnormen voor een rijopleiding, het is een vrij beroep. Maar voor een brommerrijbewijs is opvallend genoeg wel een wettelijk prijsmaximum gesteld. Het gaat niet over de kwaliteit van de opleiding de selectie is op prijs.

Kansen voor beleid

Maak met medewerkers afspraken over alcohol op bedrijfsbijeenkomsten.

Hoe reis je daarna naar huis? Schenk voldoende alcoholvrije alternatieven. Denk na over een alcoholbeleid in het bedrijf. Wacht niet af totdat er iets is gebeurd.

Ga aan de slag met de instrumenten die er zijn. Denk bijvoorbeeld aan:

- Voorlichting over effecten van middelen
- Opfriscursus verkeersregels
- Training rijhulpsystemen, ADAS.
- Band op spanning. Zorgt ook voor veel minder brandstofverbruik!
- Hulpmiddelen voor veilig rijden als een zonnebril in de deelauto, een raamwisser en..??

Bij Renewi worden elke twee weken de banden gecontroleerd. Dat vindt 's-nachts plaats dan staan de wagens op het parkeerterrein. Zachte banden worden op spanning gebracht.

Versleten banden direct vervangen. Uit de controles blijkt elke keer weer hoe noodzakelijk dit is.

Waar gaan jullie mee aan de slag?

Aanbod van Gertjan Nederveen van Nederveen opleidingen en trainingen;

Samen met de gemeente Hardinxveld-Giessendam organiseren we jaarlijks een verkeersregelquiz met bedrijven. Zij gaan onderling de competitie aan. Bedrijven gaan vooraf soms op een opfriscursus om goed uit de verf te komen.

Veel ambassadeurs zijn enthousiast over deze quiz. Besloten wordt om te onderzoeken of het mogelijk is om deze quiz over te nemen als een competitie tussen de ambassadeurs.

Daan de Haas ziet gelijk kansen voor de gemeentelijke Zuidplas Academie. Daar kan prima ook een training verkeersregels in worden opgenomen.

Thema 3: Veilig op het fietspad

De feiten

- Circa **25% van de werknemers** in Nederland fietst naar het werk (bron: fiets-beleid.nl).
- In Zuid-Holland: **2.400 fietsongevallen** binnen de bebouwde kom. Onveiligste provincie voor fietsers. (bron: Independer).
- Ruim **1/3 van de verkeersdoden en 2/3 ernstig van de verkeersgewonden** is fietser. (bron: SWOV).
- In 2017, 2020 en 2021 vielen meer dodelijke slachtoffers onder fietsers dan onder automobilisten. **34% door een enkelvoudig ongeval.** (bron: CBS).

Elektrische fiets:

- Toename gebruik e-bike, speed pedelec, (e-)bakfiets ... en ???
- In oktober 2021 waren er in totaal ruim **26.000** geregistreerde speed-pedelecs en zo'n **3 miljoen** elektrische fietsen. (bron: CBS)
- Bij **10,5% van de fietsongevallen** is een elektrische fiets betrokken. (bron: Independer).

Reacties van de ambassadeurs:

- De verschillende snelheden op het fietspad nemen toe.
- Er komen steeds meer soorten fietsen.
- Het wordt steeds drukker op het fietspad.
- Fietsslachtoffers zijn vaak senioren.
- Een snelheid van 30 km binnen de bebouwde kom zou alle weggebruikers helpen.
- We moeten nadenken over de inrichting van de wegen: maken we het veiliger of minder veilig voor fietsers door de ingrepen die we plegen?
- Zouden we het voor elkaar kunnen krijgen om breed handhaving bij BOA's te beleggen? Inclusief het gehele traject met financiën dat erachter zit. Nu is handhaving een lastig onderwerp met beperkte beschikbaarheid.
- Richt de weg zo in dat de weggebruikers visueel een signaal krijgen om langzamer te rijden.

De dode hoek

Uit onderzoek van VVN blijkt dat bijna 50% van de ervaren volwassen fietsers niet weten waar ze moeten gaan staan! Het merendeel kiest daarbij ook nog eens de meest onveilige plek bij het grote voertuig: direct naast de cabine.

Belangrijk om bij alle aandacht voor fietsstimulering ook informatie te geven over fietsveiligheid.

- Fietsles voor de forens?

Waar gaan jullie mee aan de slag?

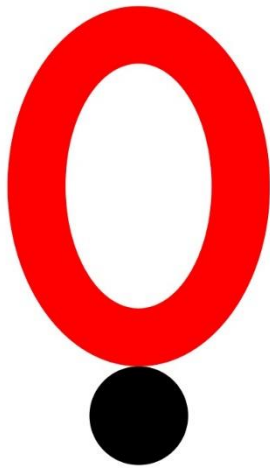
Jauharina Oefke–Ten Seldam van gemeente Hendrik-Ido-Ambacht: ik ga een dag/week van de fietsveiligheid organiseren.

Bureau van Hulzen: wij plaatsen een bord met 'Maakeenpuntvannul' 'op de gevel zodat iedereen zich bewust is van verkeersveiligheid.

Afsluiting

Astrid Homan dankt alle aanwezigen voor hun actieve bijdrage. De feiten en cijfers worden in het verslag meegenomen. Bij het verslag delen we ook een stappenplan om mee aan de slag te gaan.

Als ROV Zuid-Holland zijn wij daarbij natuurlijk beschikbaar voor ondersteuning.

Zuid-Holland

maakt een punt

van nul.nl